

Oneconomische kringloop

Auteur(s):

Lecq, S.G., van der

Verschenen in:

ESB, 86e jaargang, nr. 4295, pagina 145, 16 februari 2001

Rubriek:

Van de Redactie

Trefwoord(en):

"Goedendag, met kringloopwinkel De Cirkel."

"Ook goedendag, ik bel omdat ik een massief eikenhouten eettafel in de aanbieding heb. U kunt 'm gratis komen afhalen, op één voorwaarde: dat het tijdstip mij schikt, zodat ik thuis kan zijn als u komt."

"Wel, dat is geen enkel probleem. Wij halen zowel 's ochtends als 's middag op. Zegt u het maar."

"Ik ben overdag aan het werk, kunt u ook 's avonds?"

"Ai, dat is een probleem. U moet weten dat wij aan regels zijn gebonden."

"O? Wel, in dat geval bent u op zaterdag ook welkom."

"Helaas, wij mogen niet in de weekends ophalen. Dat zijn onze regels."

"Tja, het tijdstip is toch echt mijn enige voorwaarde. Ik weet nog een laatste oplossing: kunt u maandag om vijf uur 's middags komen?"

"Nee, het spijt me: wij kunnen geen tijd afspreken, alleen ochtenden en middagen."

"Helaas, in dat geval gaat het over."

"Maar wij zijn echt erg geïnteresseerd in uw tafel. Massief eiken zei u? We komen 'm graag ophalen."

"Dat is mooi, maar u weet dat ik slechts één voorwaarde stel en die betreft het tijdstip."

"Kunt u de tafel misschien een keer komen brengen? Wij zijn alle dagen geopend."

"Pardon, alle dagen zei u? Ach, laat ook maar. De reden dat ik u bel om 'm te komen halen is dat ik geen auto heb."

"O, dat is jammer. Maar wij zijn echt heel geïnteresseerd in de tafel, hoor."

"Ik bel toch maar even verder, goedendag."

"Met kringloopwinkel Rondom."

"Goedendag, ik bel omdat ik een massief eikenhouten eettafel in de aanbieding heb. U kunt 'm gratis komen afhalen, op één voorwaarde: dat het tijdstip mij schikt, zodat ik thuis kan zijn als u komt."

"Wat is het adres? O, daar mogen wij niet opereren. Dat is het domein van kringloopwinkel De Cirkel."

"Zoiets vreesde ik al. Maar zij kunnen 'm niet ophalen op het tijdstip dat het mij schikt."

"Wanneer wilt u dan? Op een avond? O, maar dat is geen enkel probleem. Ziet u: zij krijgen subsidie en wij niet."

Verhalen over kringloopwinkels doen het goed op feesten en partijen¹. Het nut van die winkels is economen niet vreemd: er wordt een markt mee onderhouden waar vragers en aanbieders elkaar kunnen ontmoeten om tot handel te komen. Uit de marge tussen de aan- en

verkoopprijs zou de winkel moeten kunnen bestaan. De inkoopkosten zijn immers vrijwel verwaarloosbaar. Waarom worden kringloopwinkels dan soms toch gesubsidieerd? Sterker nog: hoe komt het dat de opbrengst van gesubsidieerde kringloopwinkels ten goede komt aan "projecten in de wijken en de derde wereld" of "activiteiten gehandicapten en jeugd in ontwikkelingslanden" in plaats van meer eigen werkgelegenheid in de eigen stad? ² Ontwikkelingshulp via de kringloopwinkel: in het bedrijfsleven zou dit kruissubsidie heten. Markttoezichthouders maken doorgaans een einde aan deze micro-economische zonde, maar de kringloopwinkels zijn de dans tot op heden ontsprongen. Dat doet vermoeden dat de kringloopsector nog niet als markt wordt gezien.

Stel dat de subsidie voor kringloopwinkels wordt afgeschaft. Dat heeft tot gevolg dat de subsidiegever niet langer beperkende regels kan opleggen. Uiteraard is enige regelgeving verstandig ter bescherming van het personeel, maar de afhaaltijden kunnen aanmerkelijk ruimer worden dan die van kringloopwinkel De Cirkel. Concurrentie zal niet alleen zichtbaar worden in afhaal- en openingstijden, maar ook in de presentatie van de verzamelde waar en in service naar kopers en aanbieders. Het knelpunt betreft de verkoopprijs: zal de marge groot genoeg zijn om de transport- en opslagkosten, het voorraadriscio en de loonkosten te dekken? Mogelijk geldt dit niet langer voor een deel van de goederen. Het tweedehands steelpannetje moet dan worden gebracht, terwijl het bankstel wordt opgehaald. Zodra de marges te groot worden kan een nieuwe kringloper toetreden, want de voorraad te hergebruiken spullen is - helaas voor de milieuminnaar - momenteel schier oneindig. Niks geen misbruik van marktmacht dus: leve de vrije toetreding en hoe meer zielen, hoe meer banen. En de vraagkant dan? Ook hier een 'helaas': er blijven genoeg mensen wier levensloop hen bij de kringloopwinkel brengt.

Vrije concurrentie in de kringloopsector lijkt een goede manier om de allocatie van tweedehands goederen te verbeteren. Door betere aansluiting tussen aanbieder, winkel en koper, kan meer tweedehands waar worden verhandeld. De kans op monopolievorming wordt beperkt door de beschikbare opslagruimte en de transportkosten voor winkel en koper, zodat er genoeg ruimte is voor meerdere aanbieders in de grotere steden. Dat is pas een 'project in de wijk'!

Kringloopwinkels bevorderen niet alleen de reïntegratie, maar vormen ook een mooi project voor de mdw-operatie. Werkgelegenheid en deregulering: hier komen twee departementen samen op de afdankertjes van de consumptiemaatschappij.

1

Zie voor een vergelijkbaar verhaal *NRC Handelsblad*, 12 februari 2001

1 MS Sans Serif;}{Σψμβολ;}{Courier New;}{Arial;}{Times New Roman;}} {.

2

2 Zie bijvoorbeeld <http://www.denhaag.nl> met zoekterm 'kringloop'.